

Laidiens: 10.02.2011., Nr. 23

Ministru kabineta noteikumi Nr.81

Rīgā 2011.gada 25.janvārī (prot. Nr.6 50.§)

Dabas lieguma "Stiklu purvi" individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi

Izdoti saskaņā ar likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" 14.panta otro daļu un 17.panta otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. dabas lieguma "Stiklu purvi" (turpmāk – liegums) aizsardzības un izmantošanas kārtību;
- 1.2. lieguma apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu un tās izveidošanas un lietošanas kārtību;
- 1.3. liegumā esošo dabas pieminekļu – aizsargājamo koku – aizsardzības un izmantošanas kārtību.
2. Lieguma teritorijā nav spēkā īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi.
3. Dabas liegums izveidots Rietumlatvijā lielākā augsto purvu kompleksa aizsardzībai, kā arī lai nodrošinātu labvēlīgu aizsardzības statusu Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamiem biotopiem (piemēram, neskarti augstie purvi un purvaini meži) un tajos esošajām sugām (īpaši – Latvijas un Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām augu un putnu sugām).
4. Lieguma platība ir 7245 hektāri. Lieguma funkcionālo zonu shēmas noteiktas šo noteikumu 1.pielikumā, bet funkcionālo zonu sastāvs – šo noteikumu 2.pielikumā.
5. Lieguma robežas dabā apzīmē ar speciālu informatīvo zīmi. Informatīvās zīmes paraugs un lietošanas kārtība noteikta šo noteikumu 3.pielikumā.
6. Liegumā ir šādas funkcionālās zonas:
 - 6.1. regulējamā režīma zona;
 - 6.2. dabas lieguma zona;
 - 6.3. dabas parka zona;
 - 6.4. neitrālā zona.

II. Vispārīgie aprobežojumi visā lieguma teritorijā

7. Zemes īpašniekiem, tiesiskajiem valdītājiem vai lietotājiem aizliegts savā īpašumā vai lietojumā ierobežot apmeklētāju pārvietošanos pa ceļiem, ūdenstecēm, ūdenstilpēm, kā arī takām, kas norādītas šo noteikumu 1.pielikumā un paredzētas lieguma apskatei.
8. Dabas aizsardzības pārvalde nosaka ierobežotas pieejamības statusu informācijai par liegumā esošo īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu un īpaši aizsargājamo biotopu atrašanās vietu, ja tās atklāšana var kaitēt vides aizsardzībai. Šādu informāciju izplata tikai ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.
9. Dabas aizsardzības pārvalde, izsniedzot rakstisku atļauju noteikumos minētajām darbībām, izmanto dabas aizsardzības plānos ietvertu informāciju un jaunāko pieejamo informāciju par īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem liegumā. Darbībām, kurām saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ietekmes uz vidi novērtējumu Valsts vides dienests izsniedz tehniskos noteikumus vai veic sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu, Dabas aizsardzības pārvaldes atļauja nav nepieciešama.
10. Visā dabas lieguma teritorijā aizliegts:
 - 10.1. ierīkot atkritumu poligonus;
 - 10.2. izmantot citzemju sugas meža atjaunošanā un ieaudzēšanā;

10.3. lietot minerālmēslus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus mežaudzēs, izņemot repelentus pārnadžu atbaidīšanai un feromonus koku stumbra kaitēkļu ierobežošanai;

10.4. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu;

10.5. bojāt bebru dambjus un to mītnes, izņemot ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju, ja:

10.5.1. bebru aizsprosti ietekmē gruntsūdens līmeni vai virszemes ūdens noteci, vai līmeni liegumam piegulošajās teritorijās;

10.5.2. bebru darbība apdraud īpaši aizsargājamo sugu vai biotopu saglabāšanu;

10.5.3. bebru darbības dēļ bojāti vai appludināti ceļi;

10.5.4. bebru darbības dēļ appludinātas agrāk bebru darbības neskartas teritorijas.

11. Būvniecība liegumā pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot šajos noteikumos un būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos noteikto kārtību un ierobežojumus.

III. Regulējamā režīma zona

12. Regulējamā režīma zona ir izveidota, lai nodrošinātu aizsardzību purvainajiem un boreālajiem mežu kompleksiem ar augstu bioloģisko vērtību.

13. Regulējamā režīma zonā ir aizliegta saimnieciskā un cita veida darbība, izņemot šādas darbības:

13.1. teritorijas apmeklēšana;

13.2. meža ugunsdrošības pasākumu īstenošana, cilvēku glābšana un meklēšana;

13.3. ikdienas un periodiskā ceļu uzturēšana;

13.4. medības saskaņā ar medības regulējošajiem normatīvajiem aktiem;

13.5. makšķerēšana saskaņā ar makšķerēšanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem;

13.6. savvaļas sēņu, augu un to produktu ievākšana un iegūšana personiskām vajadzībām, neizmantojot speciālas vākšanas palīgierīces;

13.7. vides monitorings, meža monitorings un meža inventarizācija;

13.8. ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju:

13.8.1. zinātnisko pētījumu veikšana;

13.8.2. pameža izciršana saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumu, lai uzturētu medņu riestus;

13.8.3. kvartālstigu uzturēšana.

IV. Dabas lieguma zona

14. Dabas lieguma zona ir izveidota, lai saglabātu Ziemeļkurzemei raksturīgo purvu un ezeru kompleksu un tur sastopamās īpaši aizsargājamās sugas, kā arī īpaši aizsargājamās biotopus.

15. Dabas lieguma zonā aizliegts:

15.1. lietot ūdensputnu medībās šaiviņus, kas satur svīnu;

15.2. medīt putnus Vasenieku purvā;

15.3. lai samazinātu dzīvnieku bojāeju – pļaut pļavas virzienā no lauka malām uz centru;

15.4. veikt darbības, kuru dēļ tiek mainīta zemes lietošanas kategorija, izņemot zemes lietošanas kategorijas maiņu pļavu atjaunošanai un tūrisma un atpūtas infrastruktūras objektu būvniecībai saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumu, kā arī zemes lietošanas kategorijas maiņu šo noteikumu 15.27.1.apakšpunktā minēto darbu veikšanai;

15.5. būvēt jaunus ceļus;

15.6. ierīkot purvos dzērveņu plantācijas;

15.7. nosusināt purvus, mežaudzes slapjās minerālaugsnēs un slapjās kūdras augsnēs;

15.8. dedzināt sauso zāli un niedres;

15.9. cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

15.10. cirst kokus kopšanas cirtē, ja valdaudzes vecums pārsniedz:

15.10.1. priežu un ozolu audzēm – 60 gadu;

15.10.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadu, izņemot otrā stāva egļu ciršanu medņu riestu uzturēšanai un ozolu atbrīvošanai no apauguma saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikumu;

15.10.3. apšu audzēm – 30 gadu;

15.11. lai mazinātu traucējumus dzīvnieku vairošanās sezonas laikā un nebojātu augus veģetācijas sezonā – no 15.marta līdz 31.jūlijam veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot:

15.11.1. meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus;

15.11.2. bīstamo koku ciršanu un novākšanu;

15.11.3. meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem bez motora;

15.12. atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, elektrolīniju uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz ceļiem;

15.13. mežaudzēs ar slapjām minerālaugsnēm un mežaudzēs ar slapjām kūdras augsnēm izvākt kritušus kokus (neatkarīgi no to diametra), izņemot bīstamos kokus un svaigos vējgāztos ošus un egles, ja to apjoms pārsniedz piecus kubikmetrus uz hektāru un to atstāšana mežaudzē var veicināt kaitēkļu masveida savairošanos;

15.14. pārvietoties pa ūdenstilpēm un ūdenstecēm ar motorizētiem kuģošanas līdzekļiem, izņemot valsts un pašvaldību institūciju amatpersonas, kuras pilda dienesta pienākumus, kā arī pilnvarotās personas, kuras veic vides normatīvo aktu ievērošanas kontroli;

15.15. nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, pajūgiem un zirgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību;

15.16. ierīkot nometnes, atpūtas vietas un celt teltis ārpus īpaši norādītām vietām;

15.17. kurināt ugunscurus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām, izņemot ugunscurus ciršanas atlieku sadedzināšanai atbilstoši meža apsaimniekošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī ugunscurus ciršanas atlieku sadedzināšanai, kas rodas, izcērtot kokus un krūmus pļavu atjaunošanas darbos;

15.18. rīkot autosacensības, velosacensības, motosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

15.19. bojāt zemsedzi, vācot savvaļas ogas un sēnes;

15.20. uzstādīt vēja ģeneratorus;

15.21. iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvi personiskajām vajadzībām;

15.22. bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) palieņu, terašu un meža pļavas un lauces, izņemot medijamo dzīvnieku piebarošanas lauces;

15.23. zemes vienību sadalīšana atļauta tikai gadījumos, ja katras atsevišķās zemes vienības platība pēc sadalīšanas nav mazāka par 10 hektāriem. Šis nosacījums neattiecas uz zemes vienībām, kas tiek atdalītas infrastruktūras un inženierkomunikāciju būvniecībai vai uzturēšanai un kuru apbūves nosacījumus nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā;

15.24. veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju;

15.25. ierīkot iežogotas platības savvaļas dzīvnieku turēšanai nebrīvē;

15.26. celt un ierīkot jaunas hidrotehniskas būves un meliorācijas sistēmas, izņemot minēto darbību veikšanu ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju, ja tas nepieciešams biotopu aizsardzības pasākumu veikšanai;

15.27. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas:

15.27.1. restaurēt vai rekonstruēt ceļus, inženierkomunikācijas un citas inženierbūves, izņemot Ugāles mežniecības 146., 147., 148., 149., 164., 165., 186., 187., 190., 191., 192., 295., 353. un 354.kvartālu un Valdemārpils mežniecības 361., 367., 368., 374., 375., 376. un 393.kvartālu, kuros minētās darbības nav pieļaujamas (izņēmums neattiecas uz 187.kvartāla austrumu robežstīgu un 393.kvartāla ziemeļu robežstīgu);

15.27.2. organizēt brīvā dabā publiskus pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem;

15.27.3. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus, izņemot tos, kas paredzēti šo noteikumu 1.pielikumā;

15.27.4. atjaunot mežu stādot vai sējot un ieaudzēt mežu;

15.27.5. vākt dabas materiālus kolekcijām;

15.27.6. veikt zinātniskos pētījumus;

15.27.7. ierīkot ūdens transportlīdzekļu bāzes.

16. Ja slimību inficētie, kaitēkļu invadētie vai citādi bojātie koki rada masveidīgus kaitēkļu savairošanās draudus un var izraisīt audžu bojāeju ārpus dabas lieguma, bojātos kokus atļauts cirst sanitārajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma, kurā noteikts konkrēts apjoms šo bojāto koku izvākšanai.

17. Mežaudzēs uz hektāru saglabā ne mazāk kā 20 kubikmetru sausu stāvošu koku, svaigi vējgāztu koku un kritalu, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus. Ja to kopējais apjoms ir lielāks, vispirms saglabā resnākos kokus. Pieļaujams izvākt svaigi vējgāztas egles, kuru apjoms pārsniedz piecus kubikmetrus uz hektāru un kuras saskaņā ar Valsts meža dienesta atzinumu var izraisīt mežaudžu bojāeju masveidīgas kaitēkļu savairošanās dēļ.

18. Sausos kokus un kritalas šo noteikumu 17.punktā minētajā apjomā, kā arī nocirstos bīstamos kokus un nocirsto koku celmus atstāj mežaudzē, lai nodrošinātu trūdošo (atmirušo) koksni kā dzīvesvietu meža ekosistēmā svarīgām sugām.

19. Uz mežaudzēm, kurās vējgāzes, vējlauzes, slimību infekcijas vai kaitēkļu invāzijas dēļ mežaudzes šķērslaukums kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu un vējgāztie, bojātie, sausie stāvošie koki un kritalas netiek izvāktas, neattiecināta meža atjaunošanas un jaunaudžu kopšanas prasības.

20. Kopšanas cirtē uz cirmsas hektāru saglabā vismaz 15 dzīvotspējīgus vecākos un lielāko izmēru kokus (ekoloģiskos kokus), vispirms saglabājot resnākos (koku caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru) ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, viksnas, melnalkšņus un kļavas. Ja šādu koku mežaudzē nav, vispirms saglabā apses un bērzus, kā arī kokus ar lieliem un resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām.

V. Dabas parka zona

21. Dabas parka zona ir izveidota, lai veicinātu kompleksu dabas vērtību saglabāšanu un mazinātu saimnieciskās darbības ietekmi uz dabas lieguma zonu un regulējamā režīma zonu.

22. Dabas parka zonā aizliegts:

22.1. pļaut pļavas virzienā no lauka malām uz centru;

22.2. nosusināt purvus un mežaudzes slapjās minerālaugsnēs un slapjās kūdras augsnēs;

22.3. dedzināt sauso zāli un niedres;

22.4. cirst kokus kailcirtē un rekonstruktīvajā cirtē;

22.5. nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem un pajūgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību;

22.6. kurināt ugunsiskus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām, izņemot ugunsiskus ciršanas atlieku sadedzināšanai atbilstoši meža apsaimniekošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, kā arī ugunsiskus tādu ciršanas atlieku sadedzināšanai, kas rodas, izcērtot kokus un krūmus pļavu atjaunošanas darbos;

22.7. bojāt zemsedzi, vācot savvaļas ogas un sēnes;

22.8. uzstādīt vēja ģeneratorus;

22.9. zemes vienību sadalīšana atļauta tikai gadījumos, ja meža zemēs katras atsevišķās zemes vienības platība pēc sadalīšanas nav mazāka par 10 hektāriem, bet lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un pārējās zemēs – mazāka par trim hektāriem. Šis nosacījums neattiecas uz zemes vienībām, kas tiek atdalītas infrastruktūras un inženierkomunikāciju būvniecībai vai uzturēšanai un kuru apbūves nosacījumus nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā;

22.10. celt un ierīkot jaunas hidrotehniskas būves un meliorācijas sistēmas, izņemot ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju, ja tas nepieciešams biotopu atjaunošanas pasākumu veikšanai;

22.11. ierīkot iežogotas platības savvaļas dzīvnieku turēšanai nebrīvē;

22.12. bez Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiskas atļaujas:

22.12.1. organizēt brīvā dabā publiskus pasākumus, kuros piedalās vairāk par 60 cilvēkiem;

22.12.2. veikt darbības, kuru dēļ tiek mainīta zemes lietošanas kategorija;

22.12.3. restaurēt, renovēt vai rekonstruēt ceļus, inženierkomunikācijas un citas inženierbūves;

22.12.4. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus, izņemot objektus, kas minēti šo noteikumu 1.pielikumā;

22.12.5. rīkot autosacensības, motosacensības, velosacensības, ūdensmotosporta un ūdensslēpošanas sacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus;

22.13. lai mazinātu traucējumus dzīvnieku vairošanās sezonas laikā un nebojātu augus veģetācijas sezonā – no 15.marta līdz 31.jūlijam veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot:

22.13.1. meža ugunsdrošības un ugunsdzēsības pasākumus;

22.13.2. bīstamo koku ciršanu un novākšanu;

22.13.3. meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem bez motora;

22.13.4. jaunaudžu kopšanu, kur vidējais augstums skuju kokiem ir līdz 0,7 metriem, bet lapu kokiem – līdz vienam metram;

22.14. cirst kokus, kuru caurmērs 1,3 metru augstumā virs koku sakņu kakla pārsniedz 60 centimetrus, izņemot bīstamos kokus.

23. Veicot koku ciršanu galvenajā cirtē, aizliegts:

23.1. samazināt mežaudzes pirmā stāva biezību zem 0,4, neskaitot stāvošus sausus kokus;

23.2. veidot mežaudzē par 0,1 hektāru lielākus atvērumus.

24. Mežaudzēs uz hektāru saglabā ne mazāk kā 20 kubikmetru sausu stāvošu koku, svaigi vējgāztu koku un kritalu, kuru diametrs resnākajā vietā pārsniedz 25 centimetrus. Ja to kopējais apjoms ir lielāks, vispirms saglabā resnākos kokus. Pieļaujams izvērt svaigi vējgāztas egles, kuru apjoms pārsniedz piecus kubikmetrus uz hektāru un kuras saskaņā ar Valsts meža dienesta atzinumu var izraisīt mežaudžu bojāeju masveidīgas kaitēkļu savairošanās dēļ.

25. Galvenajā un kopšanas cirtē saglabā vismaz 15 dzīvotspējīgus vecākos un lielāko izmēru kokus (ekoloģiskos kokus) uz cirstas hektāru, vispirms saglabājot resnākos (koku caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru) ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, vīksnas, melnalkšņus un kļavas. Ja šādu koku mežaudzē nav, vispirms saglabā apses un bērzus, kā arī kokus ar lieliem un resniem zariem, dobumainus kokus un kokus ar deguma rētām.

26. Sausos kokus un kritalas šo noteikumu 25.punktā minētajā apjomā, kā arī nocirstos bīstamos kokus un nocirsto koku celmus atstāj mežaudzē, lai nodrošinātu trūdošo (atmirušo) koksni kā dzīvesvietu meža ekosistēmā svarīgām sugām.

27. Uz mežaudzēm, kurās vējgāzes, vējlauzes, slimību infekcijas vai kaitēkļu invāzijas dēļ mežaudzes šķērslaukums kļuvis mazāks par kritisko šķērslaukumu un vējgāztie, bojātie, sausie stāvošie koki un kritalas netiek izvērtas, neattiecinā meža atjaunošanas un jaunaudžu kopšanas prasības.

28. Šo noteikumu 5.pielikumā norādītajos meža nogabalos meža apsaimniekošanā ievēro šo noteikumu IV nodaļā minētos nosacījumus.

VI. Neitrālā zona

29. Neitrālā zona ir izveidota, lai nodrošinātu apdzīvotas teritorijas attīstību. Neitrālajā zonā būvniecība un teritorijas attīstība veicama saskaņā ar teritorijas plānojumu.

VII. Dabas pieminekļi

30. Liegumā esošie dabas pieminekļi – aizsargājamie koki – ir vietējo un citzemju sugu dižkoki (koki, kuru apkārtmērs 1,3 metru augstumā virs koka sakņu kakla vai augstums nav mazāks par šo noteikumu 4.pielikumā minētajiem izmēriem) un teritorija ap kokiem vainagu projekcijas platībā, kā arī 10 metru platā joslā no tās (mērot no aizsargājamā koka vainaga projekcijas ārējās malas).

31. Aizsargājamā koka teritorijā aizliegts:

31.1. veikt darbības, kuru dēļ tiek bojāts vai iznīcināts aizsargājamais koks vai mazināta tā dabiskā estētiskā, ekoloģiskā un kultūrvēsturiskā vērtība;

31.2. iegūt derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdens ieguvī personiskām vajadzībām;

31.3. veikt darbības, kuru dēļ tiek mainīta zemes lietošanas kategorija;

31.4. kurināt ugunsiskus ārpus speciāli ierīkotām vietām, kuras nodrošina uguns tālāku neizplatīšanos, izņemot ugunsiskus pagalmos un ugunsiskus ciršanas atlieku sadedzināšanai atbilstoši meža apsaimniekošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem;